

[Niels Ravn.]

rede læggekartofler i overensstemmelse med ministerens forskrifter, ja, så opstår i og for sig vel den samme risiko. Der er det, at jeg i fortsættelse af hr. Chr. Thomsens indlæg vil spørge ministeren, om det ikke vil være rimeligt, at man da på ny overvejer situationen for ikke at komme i samme vanskelighed, at de, der ikke benytter de anerkendte kartofler, heller ikke vil kunne få erstatning.

Niels Jørgen Nielsen: Det er heldigvis kun forholdsvis få tilfælde af ringbakteriose, der er konstateret her i landet, men alligevel udgør sygdommen en alvorlig trussel for vor kartoffeleksport. For det første fordi der er lande, der har totalt forbud mod import af kartofler fra lande, som ikke kan erklære sig fuldstændig fri for denne sygdom. Det gælder i øjeblikket England, og det gælder Malta, og ingen kan vide, hvornår andre stiller det samme krav. For det andet har importlandes konstatering af enkelte knolde med ringbakteriose i visse tilfælde givet anledning til afvisning af hele skibsladninger af solgte danske kartofler med meget store tab for både eksportører og avlere til følge.

Jeg kan endvidere nævne, at myndighedernes forbud mod salg af læggekartofler efter fund af ringbakteriose har medført betydelige tab for avlere, da loven om bekæmpelse af plantesygdomme og skadedyr ikke hjemler nogen ret til erstatning i sådanne tilfælde. Det mest grelle eksempel, vi har, er vel eksemplet med de 4.000 tønder læggekartofler, hvor der ved en tilfældighed blev fundet en enkelt knold med ringbakteriose, og hvor man efter at have gennemskåret 7.000 knolde mere fandt én knold med sygdommen. Værdien af det nævnte kartoffelparti blev opgjort til ca. 90.000 kr., og selv om det ved sekundær anvendelse lykkedes at halvere dette tab, er det forståeligt, om en avler, der rammes så hårdt, ikke ønsker at fortsætte med en produktion, der rummer en så uhyre risiko.

Man må derfor se i øjnene, at det kan blive en forudsætning for dansk eksport af kartofler til visse lande, at såvel avler som eksportør befries for noget af den alvorlige risiko, der på grund af faren for angreb af ringbakteriose er forbundet med avl af læg-

gekartofler og spisekartofler til eksport. Det lovforslag, som vi her har for os, overflytter noget af denne risiko for avler og eksportør til staten, og i betragtning af samfundets interesse i en lønrende eksport, synes dette forhold såre rimeligt.

Lovforslaget begrænser statens forpligtelse til 1 mill. kr. over 10 år eller 100.000 kr. om året. Det forekommer mig at være et meget beskedent beløb, ikke mindst når det, hvad det retteligt bør, må vurderes som et alternativ til begrænsning af vore eksportmuligheder.

Kun fremtiden kan afgøre, om det er et tilstrækkeligt stort beløb.

Det bedste for alle parter vil være, om vi helt kan få udryddet ringbakteriosen, så der ikke bliver brug for noget erstatningsbeløb, og det er det andet, som dette lovforslag tager sigte på. Det hedder nemlig i § 1, at efter en overgangsperiode kan erstatning kun ydes, såfremt avleren har benyttet statskontrollerede læggekartofler i overensstemmelse med ministerens forskrifter. Vi ved, at smitten af ringbakteriose fra det ene års avl til det andet udelukkende sker gennem læggekartofler, og vi ved også, at det gennem en målbevidst klonavl af læggekartofler er teknisk muligt at avle sig fri af sygdommen.

For det endelige resultat vil det være afgørende, om kravene til læggekartofler ikke blot bliver rejst ud fra det, der rent teknisk kan gennemføres, men at der også tages hensyn til, hvad der vil være praktisk muligt og praktisk rimeligt. Bl. a. for at få problemerne herom mere afklaret vil jeg anmode om, at forslaget bliver henvist til nærmere behandling i et udvalg, til hvis arbejde jeg kan tilsige mit partis positive medvirken.

Så vil jeg gerne slutte med at sige, at der er mange kartoffelavlere, der med stor interesse og nogen forventning har set hen til, at der på dette område skulle blive taget et lovgivningsinitiativ, og jeg takker landbrugsministeren for, at det nu er sket.

Erik Hansen (Ålborg amt): Det er ganske sjældent, at vi her i det høje ting står over for en udgiftslov, som drejer sig om 1 mill. kr. fordelt over 10 år. Det er den slags små, billige love, vi vist egentlig skulle have nogle flere af til afløsning af andre.